

Datum

25 november 2024

Ons kenmerk

DSB/10801569

RIS320288

Geamendeerd voorstel van het college inzake de Strandvisie 2025-2035 “Meer Strand Natuurlijk”

Inleiding

De Haagse kust is volop in trek bij onze bewoners en bezoekers. De populariteit van Den Haag als stad aan zee is iets om te koesteren en trots op te zijn. De kuststrook kenmerkt zich door een fijne afwisseling tussen onze badplaatsen Scheveningen en Kijkduin en de direct omliggende duin- en natuurgebieden. Deze gebieden zijn zeer de moeite waard; het Westduinpark, Meijendel, en Solleveld en Kapittelduinen hebben niet voor niets de Natura 2000-status. Die worden natuurlijk gekoesterd en beschermd.

Op het Haagse strand komt zowel de rustzoeker aan zijn trekken als een bezoeker van een groot (sport)evenement, voor wie drukte de ultieme gezelligheid is. Er zijn mogelijkheden voor een snelle snack, maar ook om uitgebreid te dineren aan het strand. Als paradijs voor watersporten, is de zee een magneet voor liefhebbers en professionals uit heel Nederland (en zelfs daarbuiten), maar het blijft natuurlijk ook de plek om rustig te baden en te zwemmen. Wie voor de natuur komt, kan een nieuwsgierige grijze zeehond of trekvogels spotten in het voor- en najaar. En elke bezoeker zal zich verbazen over de snelheid waarmee de drieteensteltloper in de branding zijn voedsel zoekt.

Aanleiding nieuwe strandvisie

Het actualiseren en vernieuwen van ons strandbeleid is periodiek noodzakelijk. Niet alleen veranderen de randvoorwaarden (eisen vanwege duurzaamheid, natuur, klimaat en bereikbaarheid), maar ook de behoeften van bezoekers en het aanbod van strandondernemers. Aan de kust en op het strand is immers geen dag hetzelfde; alles is in beweging. De aantrekkingskracht van ons strand neemt alsmaar toe. De kunst is om met deze beweging mee te gaan en tegelijkertijd stappen te zetten ter bevordering van een evenwichtig, duurzamer en toekomstbestendig gebruik van het strand.

De afgelopen jaren is met het Programma de Kust Gezond een flinke kwaliteitsimpuls gegeven aan de openbare ruimte van onze badplaatsen. Op dit moment wordt hard gewerkt aan de renovatie van middenboulevard, waarmee ook dit deel van de boulevard de allure krijgt, die aansluit bij de andere delen van de Scheveningse boulevard, en de badplaats nog mooier maakt. Met de Toekomstvisie Scheveningen Bad 2040, houden wij oog voor de lange termijn. Samen met de maatregelen uit het Actieplan Kuststrook, zorgt dit ervoor dat mensen blijvend kunnen genieten van de gehele Haagse kust.

Het strand is van iedereen. Het strand vormt ook een belangrijke plek voor mensen om te ontspannen, te spelen en sporten. Ook vormt het strand een leefgebied voor dieren. Vanwege de verschillende belangen, zijn we afgelopen tijd met de stad in gesprek geweest door middel van een breed participatietraject.

Met deze nieuwe strandvisie kijken wij 10 jaar vooruit tot 2035 en zetten we een stip op de horizon. De visie geeft hierbij een duidelijke richting, zodat we op de korte, middellange en lange termijn stappen kunnen zetten. Werken met een lange termijn van 10 jaar schept de nodige duidelijkheid, want toewerken naar bijvoorbeeld 'meer natuur en natuurbeleving', 'voldoende ruimte voor sport', 'energieneutraliteit' en 'gesloten kringlopen' op het strand vergt grote investeringen en een lange adem.

Participatieproces

De ervaring heeft geleerd, dat een visie voor het strand ontwikkelen een complexe, interessante en uitdagende puzzel is, om alle verschillende belangen te kunnen samenbrengen. Voor de totstandkoming van deze nieuwe visie is het, om die reden, een vanzelfsprekendheid om in gesprek te gaan met de bewoners, ondernemers, diverse belangenvertegenwoordigers en de betrokken overheden en instanties, zoals de provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap van Delfland. In een eerder stadium heeft het vorige college mogelijke contouren geschetst van de nieuwe strandvisie (RIS316091). In een participatietraject zijn deze onderwerpen vervolgens besproken met een veelheid aan partijen.

Inrichting en uitvoering participatieproces

De uitvoering van het participatietraject hebben wij in handen gegeven van onderzoek- en adviesbureau KWINK Groep. Samen met KWINK Groep, zijn de gespreksonderwerpen voor het participatietraject in kaart gebracht en is de lijst met gesprekspartners opgesteld. Uiteindelijk heeft KWINK Groep 26 (groeps)gesprekken met belanghebbenden en betrokken overheden en instanties gevoerd. Tijdens de gesprekken is allereerst aan de gesprekspartners de mogelijkheid gegeven om een eigen toekomstbeeld te schetsen voor de Haagse kust. Vervolgens is ingegaan op meerdere specifieke onderwerpen. Van de gesprekken zijn thematische verslagen gemaakt en deze zijn ter controle voorgelegd aan de verschillende gesprekspartners. KWINK Groep heeft de verkregen input verwerkt in een eindverslag, waarin de gedachten, beelden en ideeën van belanghebbenden en betrokkenen ten aanzien van de nieuwe Haagse Strandvisie zijn weergegeven. Het eindverslag van het participatieproces is, net als de Strandvisie, onderdeel van dit raadsvoorstel. De complete lijst met gesprekspartners is als bijlage bij het eindverslag gevoegd.

Inhoudelijke resultaten

Wij zijn de gesprekspartners dankbaar dat zij hebben deelgenomen aan het participatieproces. De diverse gesprekken die zijn gevoerd, geven ons meer inzicht welke koers de diverse belanghebbenden voor ogen hebben wanneer zij de blik op de toekomst richten. Ondanks de soms tegengestelde belangen, waardoor de ideeën, wensen, gedachten of beelden over de toekomst (gedeeltelijk) uiteenlopen, zijn er ook een aantal overkoepelende zienswijzen naar voren gekomen. Deze zienswijzen betreffen zowel de toekomst van het Haagse strand, als de rol die de gemeente de komende jaren zou moeten oppakken. Een tweetal punten springen er wat ons betreft uit en benadrukt de aanleiding om een nieuwe strandvisie vast te stellen. Allereerst spreken de gesprekspartners zich uit, dat de gemeente voor wat betreft de toekomst de regierol beter moet oppakken. Daarbij stellen zij dat er behoefte is aan het maken van heldere keuzes en een onderbouwde visie voor het strand. Tegelijkertijd vragen zij de gemeente zich voor een langere termijn hieraan te committeren. Ten tweede hechten veel van de gesprekspartners waarde aan de verschillende delen van het Haagse strand, die elk hun eigen karakteristieken hebben. Zij vinden het logisch en belangrijk dat de gemeente daar recht aan doet in de nieuwe strandvisie. Naast deze gedeelde zienswijzen, hebben wij kennisgenomen van de ontvangen inbreng van de deelnemers aan het participatieproces en deze meegenomen in onze noodzakelijke afwegingen om te komen tot de voorliggende strandvisie.

Strandvisie “Meer strand natuurlijk!”

Als college willen wij het strand en de zee voor zoveel mogelijk verschillende groepen bezoekers en bewoners aantrekkelijk maken en de natuurlijke waarde respecteren. De elementen zon en wind én de seizoenen helpen ons daarbij een handje: geen dag is hetzelfde. Eigenlijk is de gehele kustzone een stuk dynamischer dan alleen het strand. Meer kennis van en aandacht voor de kustzone en de dynamiek van de branding, zal in onze ogen een verrijking zijn voor de strandbeleving.

Het strand en de zee staan voor vrijheid en ruimte en dat willen wij vooral behouden. Om die reden kiezen wij ervoor om ook in de toekomst vast te houden aan het onderscheid tussen intensief en extensief gebruikte delen van ons strand. Daarbij stellen wij alles in het werk om ervoor te zorgen, dat de bezoekers van ons strand het hele jaar van het strand kunnen genieten, zowel van de rust als de reuring.

Op het strand willen wij dat er niet meer wordt geïnvesteerd in ‘ouderwetse’ oplossingen. Een van de doelen van deze visie is, om het volledig gebruik en beheer van het strand klimaatneutraal en emissieloos te maken. Dat geldt voor alle aspecten van het strand. Van strandexploitatie in al zijn vormen tot het (ecologisch verantwoord) beheer en schoonhouden van het strand.

De voorliggende strandvisie is natuurlijk vooral gericht op het gebruik van het strand en daarbij hebben wij veel oog voor de behoeften van de strandbezoekers, of ze nu komen uit Den Haag of van (ver) buiten onze stad. Maar uiteraard houden wij tegelijkertijd rekening met de belangen van de bewoners aan de kust.

De strandvisie “Meer strand natuurlijk!” wordt hieronder kort samengevat aan de hand van de hierin opgenomen uitgangspunten.

De maatschappelijke waarde van het strand koesteren

Het strand maakt onze stad uniek en is er voor iedereen. Net als de stad is het strand heel divers, je vindt er alles: natuur, rust, ruimte en recreatie. Daarmee is het strand van grote maatschappelijke waarde. Om dit ook in de toekomst te kunnen behouden, is het zaak om een goede balans te houden tussen natuur en recreatie. Het huidige evenwicht is daarbij het vertrekpunt. Hier sluit ook op aan, dat wij niet willen tornen aan de wisselwerking tussen het strandseizoen en het stormseizoen. Tijdens het strandseizoen (1 maart – 1 november) is er ruimte voor seizoensgebonden bebouwing op het strand, buiten deze periode is er geen plaats voor deze bebouwing. Mensen waarderen de rust, ruimte en weidsheid, die het strand in deze periode biedt. Zowel voor de bewoners, bezoekers als de natuur zelf, is de winterperiode een moment om op adem te komen in het drukke bestaan. Ook zorgt tijdelijke bebouwing ervoor, dat de zachte kustwering (de duinen) makkelijker kan meegroeien met de stijgende zeespiegel.

Natuurwaarde van het strand bevorderen

De kustzone van Den Haag is een onderschat natuurgebied. Eigenlijk is de gehele kustzone een stuk dynamischer dan alleen het strand. Het strand lijkt als ‘zandbak’ immers min of meer statisch. Er vormen zich in de winter soms stuifduinen. Deze embryonale duinvorming willen wij op bepaalde delen van de kust meer bescherming bieden, door bijvoorbeeld tijdelijk een afrastering te plaatsen. Naast deze beweging van de duinen, zorgt ook de branding met zijn eb en vloed voor dynamiek. Dit deel van het strand speelt een belangrijke rol voor het dierlijke leven, zowel op het strand als in de zee. Om de natuur de kans te geven zich te ontwikkelen, zullen strandeigenaren, beheerders, ondernemers en belanghebbenden worden gestimuleerd om samen te werken aan een passend strandbeheer, zodat er meer ruimte voor natuur en natuurbeleving komt op het strand.

De economische waarde van het 'strand' versterken

Er is maar één grote stad in Nederland met strand direct voor de deur. Dat is Den Haag. Zowel de binnenstad van Den Haag als de stranden van Scheveningen en Kijkduin zijn sterke economische magneten. De toeristische functie van het strand biedt werkgelegenheid en is daarmee van groot belang voor de stad. De aantrekkingskracht van het Haagse strand op bewoners en bezoekers is groot en draagt bij aan de vestigingspositie van Den Haag. Als woonstad geeft het Den Haag een streepje voor. Het college is zich daar bewust van en wil de maatschappelijke, natuurlijke en economische waarde van het strand versterken.

Meer ruimte voor natuur in zonering

Uit het participatieproces is naar voren gekomen, dat vrijwel alle betrokkenen tevreden zijn met de verscheidenheid in beleving van de diverse delen van het strand en een beroep doen op de gemeente om dit in stand te houden. In de vorige strandnota “Het strand is van iedereen” (RIS294701), hebben wij deze beleving tot uiting gebracht in een strandzonering. Deze strandzonering is een stap in de goede richting gebleken en daarom houden we hieraan vast en proberen wij die verder te versterken. Wel stellen wij voor de zonering uit te breiden, door twee specifieke natuurzones toe te voegen aan de bestaande zonering. Deze natuurzones liggen aan de noord- en de zuidkant van ons strand. In deze natuurzones stoppen wij met machinaal reinigen, onderzoeken wij hoe om te gaan met honden op het strand (loslopen, aanlijnplicht, tijdelijk verbod), geven we ruimte aan duinontwikkeling en bieden we de mogelijkheid van een broedplek voor vogels. Een dergelijke zonering vormt zo een versterking van de huidige zonering, die al gangbaar is, en heeft derhalve niet een juridische status. Wel zal de gemeente in dit gebied op een andere manier het strand gaan reinigen om zo meer ruimte te bieden voor de natuur.

Strandexploitatie maakt ons strand uniek

Op het Haagse strand staat het grootste aantal strandpaviljoens van Nederland. Het huidige aanbod van seizoensgebonden en jaarrond strandpaviljoens, sluit goed aan op de wensen van onze bewoners en bezoekers. Wij zien dan ook geen meerwaarde om het aantal (jaarrond)strandpaviljoens te beperken of uit te breiden. Dit geldt ook voor de strandhuisjes. Voor strandhuisjes geldt dat de concessies voor de exploitatie in 2026 verloopt, er zal dan gekeken worden naar het aanbesteden van deze concessie(s). Vanuit onze visie zien wij daarentegen wel kansen om binnen het bestaande aanbod een verdieping aan te brengen om de onderlinge concurrentiedruk tussen de strandpaviljoens te verlagen en de aantrekkingskracht van het strand verder te verhogen. Dit willen wij doen door, binnen de bestaande exploitatieruimte, de exploitatiemogelijkheden te verbreden en deze activiteiten op het strand beter te spreiden.

Haagse strand, het duurzaamste van Nederland

Onze ambitie is om van het Haagse strand het meest duurzame strand van Nederland te maken. We streven ernaar om het volledig gebruik en beheer van het strand klimaatneutraal en emissieloos te maken. De stranden van Den Haag moeten de broedplaats worden voor strandpaviljoens aan de Nederlandse kust, als het gaat om verduurzaming. De komende 5 jaar wil de gemeente een stimulerend beleid voeren. Het college ziet er naar uit, samen met de ondernemers, voortvarend te werken aan de verduurzaming van de strandexploitatie. Tijdens de looptijd van deze strandvisie verwachten wij in gezamenlijkheid grote stappen te kunnen zetten.

Ons strand, schoon, toegankelijk en natuurvriendelijk

Wij willen graag dat mensen prettig op het strand kunnen verblijven. Daarom stellen we alles in het werk om het strand goed schoon te houden en ervoor te zorgen dat op de stranden voldoende voorzieningen aanwezig zijn. De voorzieningen op en rond het strand zijn weliswaar verbeterd, maar we zijn er nog niet.

De laatste jaren hebben wij een flinke inhaalslag gemaakt om het strand toegankelijker te maken, zodat mensen met een beperking of ouderen ook een bezoekje kunnen brengen aan het strand. De komende jaren gaan we hiermee door en daarbij kijken we vooral naar de drukbezochte locaties langs de kust.

Sport op het strand

Sport is een onderscheidend element van ons Haagse strand. Het strand leent zich uitermate voor tal van sportactiviteiten. We zien steeds meer beachvolleyballers, hardlopers, surfers, wandelaars, liefhebbers van yoga, bootcampers, langeafstandszwimmers, enzovoorts. Deze activiteiten passen ook goed bij het strand. Daarnaast hebben we, als onderscheidend element, een specifiek sportstrand. Hier is veel ruimte voor georganiseerde sportieve activiteiten en sportevenementen. In samenwerking met strandexploitanten, sportaanbieders, verenigingen en sportbonden, willen wij werken aan een jaarrond benutting van het sportstrand. Om die reden is eerder al besloten om een jaarrond sportaccommodatie, zoals een Beach Stadion, op het sportstrand mogelijk te maken (RIS308471). De komende periode verkennen wij hoe deze accommodatie eruit moet komen te zien. De komende jaren streven wij naar een goede balans tussen alle bestaande en nieuwe sport- en beweegaanbieders, in relatie tot de voorgestelde zonering.

Meer sturing op evenementen op het strand

Vanwege de impact van evenementen op de directe omgeving, willen wij meer sturen op evenementen en waar wij deze toestaan op ons strand. Evenementen passen goed bij het strand grenzend aan het stedelijk gebied, en minder bij het strand ter hoogte van de Natura 2000-gebieden. Op het drukste moment in het jaar, als de vakantie in Nederland in volle gang is, leggen grootschalige muziek-evenementen een groot beslag op het strand. Om die reden moet goed worden gezien hoe hier in de toekomst mee om te gaan.

Strandveiligheid

De kwetsbaarheid van de veiligheid op het strand wordt bepaald door een groot aantal factoren. Van geld en menskracht tot weersomstandigheden. Omdat het gebruik van het strand ook buiten de zomermaanden toeneemt, zien we dat ook de druk op de mensen die voor die veiligheid moeten zorgen toeneemt. Veranderingen in het gebruik van het strand en de toenemende drukte, kan leiden tot extra gemeentelijke uitgaven op het gebied van strandveiligheid. Ter bevordering van de veiligheid, onderzoeken wij de nieuwe mogelijkheden op het gebied van communicatie en bekijken wij hoe mensen beter kunnen informeren over de actuele situatie op het strand en van de zee.

Een leefbaar en gastvrij strand

Om het strand en de omgeving leefbaar te houden en de veiligheid te waarborgen, is toezicht houden en handhaving van de regels noodzakelijk. De afgelopen jaren is de capaciteit voor handhaving en toezicht verder uitgebreid. Zo is er met het Actieplan Kuststrook, naast meer toezicht op het strand en boulevard en de inzet van crowd control, ook ruimte gecreëerd voor handhaving op het water door de nautische Boa's. Naast deze maatregelen, vraagt dit ook dat de gebruikers van het strand (bezoekers, ondernemers, verenigingen) hun verantwoordelijkheid hiervoor nemen. Zo maken we samen van ons strand een nog fijnere plek en kunnen we van ons strand blijven genieten.

Besluitvorming

Gezien het vorenstaande, stelt het college de raad voor het volgende besluit te nemen:

De raad van de gemeente Den Haag,

gezien het voorstel van het college van 12 november 2024,

besluit:

- I. in te stemmen met de bijgevoegde strandvisie “Meer strand natuurlijk!” als kader voor de nieuwe strandvisie 2025-2035, ***met dien verstande dat de zin op pagina 7: “Onderzocht wordt of het vanuit natuuroverwegingen gewenst is één of meerdere strandpaviljoens te verplaatsen als de huurovereenkomst verstreken is” wordt geschrapt;**
- II. de maatschappelijke waarde van het strand te koesteren en een goede balans te houden tussen natuur en recreatie;
- III. het onderscheid tussen het strandseizoen en het stormseizoen te behouden, waardoor het permanent laten staan van de huidige seizoensgebonden strandbebouwing niet mogelijk is;
- IV. de huidige zonering op het strand uit te breiden met twee zones, waar natuur(beleving) prioriteit krijgt;
- V. het huidige aantal seizoensgebonden en jaarrond strandexploitaties op het strand te handhaven;
- VI. het aantal strandhuisjes op het Zuiderstrand in de toekomst niet verder uit te breiden;
- VII. vanaf 2026 de concessie voor de exploitatie van de 40 strandhuisjes op het Zuiderstrand opnieuw uit te geven en aan te besteden;
- VIII. samen werk te maken van een duurzaam en klimaatneutraal gebruik en beheer van het Haagse strand;
- IX. het niveau van voorzieningen op het strand op orde te brengen en te houden;
- X. de drukbezochte delen van het strand toegankelijk te houden voor mensen met een beperking en ouderen;
- XI. de realisatie van een beeldbepalende jaarrond sportaccommodatie op het sportstrand te onderzoeken;
- XII. de eerdere toestemming om een sportaccommodatie (Beachstadion) op het sportstrand jaarrond te exploiteren te bevestigen;
- XIII. meer te sturen op evenementen op het strand, zodat deze plaatsvinden op een passende locatie en een passende tijdsperiode van het jaar;

XIV. de aanpak van strandveiligheid aan te laten sluiten op het toenemende en jaarrond gebruik van strand en zee;

XV. de huidige inzet van handhaving en toezicht, in overeenstemming met de huidige aanpak van het Actieplan Kuststrook, te continueren;

XVI. *de mogelijkheden voor hondeneigenaren om hun hond jaarrond los te lopen op het strand nemen niet af.

*Aldus geamendeerd besloten in de openbare raadsvergadering van 13 maart 2025.

De griffier,

De voorzitter,